

Mesilaste korjemaast

Kokkuvõtte loengust mesinike õppepäeval Põltsamaal 17.02.2007.a.

Lektor: Ilme Nõmmisto

Mesinduspäev toimus Eesti mesindusprogrammi raames, mida toetab Euroopa Liit

Loengus anti ülevaade korjemaas mõiste kohta. Korjemaas peavad olema vee, õietolmu, nektari, taruvaigu algallikate saamise võimalused. Vesi peab olema puhas ja voolav. Veekulu pere kohta on 0,2-1 l päevas. Saastunud vett (virtsaveesi) kasutavad mesilased varakevadel, kui talvesöödas on palju suhkrumett.

Õietolmu saab erinevatelt õitsvatelt taimedelt. Erinevate meetaimede õietolmuterade värvus on erinev (tabel 1). Õietolmu viib mesilane ise kärjekannu. Perele kulub aastas 25-28 kg, äravõetav õietolmukogus kuni 5 kg. Ilma õietolmuta ei kasvata mesilased hauet ega kärgi. Õietolmust saavad mesilased valke, aminohappeid, mineraalaineid jm. Paljud mürgised taimed annavad mürgist õietolmu, mille puhul mesilastel tekib õietolmumürgistus ehk nn maihaigus. 1 kg õietolmu korjamine on võrdne 4 kg meega.

Nektar on suhkrute saamise allikas. Mesilase meepõis mahutab 40-60 mg nektarit, millest olenevalt toiduallika kaugusest kulub mesilase enda eluvajadusteks 40-75%, kärjekannu läheb **60-25%**. Sobivaim toiduallika kaugus tarust on 750 m. Nektari asukoha määravad luurajad, kes annavad sellest korjemesilastele teada tantsudega. Korjemesilaste poolt toodud nektar antakse üle 3-4 tarumesilasele, kes sellest valmistavad mee. Mesilasperele endale kulub aastas 80-90 kg mett.

Teoreetiliselt võivad mesilased korjata 150-180 kg mett kõikide soodsate tegurite kokkulangemisel. Meesaaki vähendavad ja mõjutavad välistemperatuur, õhuniiskuse sisaldus, valgustingimused, maapinna reljeef, mullastik, taimede väetamine, konkureerivate putukate (herilased, kimalased, kärbsed, liblikad jt) arvukus, paljude meetaimede ühe- ja lühiaegne õitsemise aeg. Eestis on normaalne meesaak pere kohta 18-30 kg pere kohta olenevalt ilmastiku tingimustest.

Mürgised meetaimed annavad mürgist nektarit, mis põhjustab mesilastel nektarimürgistust või inimesel mürgistusnähte. Paljud meetaimed on ravimtaimed. Lisatud on 8 tabelit meetaimede õitsemise aja, meesaagi (kg/ha) kohta, meetaimede mürgisuse ja raviomaduste kohta.

Enamus nektarist kogutakse looduslikest piirkondadest. Enamus meetaimi õitseb kevadel või varasuvel. Suvise mee saamiseks tuleks külvata meetaimi (keerispea, valge ja roosa ristik, mesikas, sinep jt) või viia tarud metsa raiesmikele (rändmesindus), kus õitsevad vaarikas, ahtalehine põdrakanep, kanarbik jt. Meetaimede puhul on mesilase jaoks tähtis? nende mitmekesisus, muidu lähevad mesilased tigidaks.

Taruvaigu saamiseks on vajalikud vaike andvad lehtpuud - kask, saar, pappel, lepp, pajud. Eelistatum puu on kask. Mesilastelt saab koguda 50-300 g taruvaiku pere kohta, kuid seda tuleks korjata äravõetavatelt kärjeraamidelt või taruvaigukogujatelt. Pole õige taruvaiku ära kraapida või põletada taruseintelt, sest taruvaik on mesilaste eluruumis desinfitseeriv aine. Kraapides ära taruseintelt taruvaigu, on mesilased sunnitud seda uuesti korjama. 1 kg taruvaiku võrdub kogumisel kulutatud energia poolest 10 kg meega.